

บทที่ 2

วิธีดำเนินงานและวิธีรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนพลิชยการ
พระนครศรีอยุธยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เลือกมาเพื่อตอบแบบทดสอบลักษณะความเป็นผู้นำ จำนวน
100 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่เป็นประธานนักเรียน
รองประธานนักเรียน กรรมการนักเรียน หัวหน้าห้อง หรือรองหัวหน้าห้อง จำนวน 75 คน ใน
จำนวนนี้แบ่งเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว เป็นเวลานาน 1 ปี จำนวน 45 คน
2 ปี จำนวน 20 คน และ 3 ปี จำนวน 10 คน อีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนที่ไม่ได้มีคุณสมบัติ
ดังกล่าว เช่นกลุ่มแรกที่กล่าวข้างต้น จำนวน 25 คน

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เลือกมาเพื่อตอบแบบทดสอบลักษณะความเป็นผู้นำและ
แบบทดสอบสังคมมิติ จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 30 คน รวมเป็นนักเรียน 60 คน โดย
แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่เป็นประธานนักเรียน รองประธานนักเรียน
กรรมการนักเรียน หัวหน้าห้อง หรือรองหัวหน้าห้อง จำนวน 20 คน ในจำนวนนี้แบ่งเป็นผู้ที่
ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วเป็นเวลานาน 1 ปี จำนวน 10 คน 2 ปี จำนวน 6 คน
และ 3 ปี จำนวน 4 คน อีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนที่ไม่ได้มีคุณสมบัติดังกล่าว เช่นกลุ่มแรกที่กล่าว
ข้างต้น จำนวน 40 คน

เครื่องมือในการวิจัย

แบบทดสอบลักษณะความเป็นผู้นำ ซึ่ง นางสาว ผ่องพรรณ อยู่ประเสริฐ
ดัดแปลงมาจากแบบทดสอบลักษณะความเป็นผู้นำ ซึ่งสร้างโดย คัสเซล และ สเตนิก¹

¹Russel N. Cassel, Edward J. Stanick, Manual : The Leader-

(Cassel and Stanick) ในปี ค.ศ. 1961 เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดการตัดสินใจ โดยสร้างสภาพการณ์ขึ้นให้บุคคลเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ใดตั้งไว้

แบบทดสอบประกอบด้วยปัญหา 48 ข้อ ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับสภาพการณ์สมมุติ ปัญหาแต่ละข้อมีคำตอบเพื่อแก้ปัญหาหนึ่ง ๆ 4 คำตอบ แต่ละคำตอบจะแสดงถึงลักษณะการเป็นผู้นำ 4 ประเภท ซึ่งแต่ละประเภทจะบรรยายถึงสถานการณ์ที่บุคคลในฐานะที่เป็นผู้นำปรารถนาที่จะกระทำ เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ บรรลุถึงเป้าหมายที่บุคคลต้องการ

ลักษณะการเป็นผู้นำ 4 ประเภท ของแบบทดสอบนี้ คือ

1. ลักษณะการเป็นผู้นำแบบปล่อยตามสบาย (Laissez - Faire) เป็นลักษณะการเป็นผู้นำที่หัวหน้ากลุ่มไม่มีการนำในการตัดสินใจ สมาชิกต่างคนต่างเป็นอิสระการตัดสินใจขึ้นกับแต่ละบุคคล
2. ลักษณะการเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย และคำนึงถึงความร่วมมือกับทุกฝ่าย (Autocratic - Aggressive) เป็นลักษณะการตัดสินใจที่มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม บุคคลแสดงตนทั้ง เป็นผู้นำและเป็นสมาชิกของกลุ่มในขณะเดียวกัน
3. ลักษณะการเป็นผู้นำแบบอิตินิยม และชอบยอมผู้อื่น (Autocratic - Submissive) เป็นลักษณะที่ขอคำปรึกษาจากบุคคล หรือคณะกรรมการที่เป็นผู้รู้ซึ่งบุคคลหรือคณะกรรมการนี้เป็นบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คนในกลุ่ม
4. ลักษณะการเป็นผู้นำแบบอิตินิยมมีพฤติกรรมที่แสดงออกในทางก้าวร้าว (Autocratic - Aggressive) เป็นลักษณะที่ผู้นำใช้ในการตัดสินใจของตนเอง โดยผู้นำจะเสนอหรือวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มด้วยตนเอง

จากลักษณะต่าง ๆ ทั้ง 4 ประการนี้ แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการตัดสินใจของผู้ที่เป็นผู้นำ หรือดำรงตำแหน่งผู้นำว่ามีการตัดสินใจแบบใด

แบบทดสอบชุดนี้มีคำตอบที่กล่าวถึงลักษณะการเป็นผู้นำ 4 คำ ผู้ตอบแบบทดสอบมีสิทธิเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำ

การให้คะแนน คำตอบแต่ละคำจะได้คะแนน 1 คะแนน

2. แบบทดสอบสังคมมิติ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง จำนวน 10 ข้อ แยกออกเป็น 6 คำ คือ

1.	ผู้นำด้านวิชาการ	2	ขอ
2.	ผู้นำเกี่ยวกับบริการสาธารณะ	2	ขอ
3.	ผู้นำเกี่ยวกับการบริการงานรื่นเริง	2	ขอ
4.	ผู้นำเกี่ยวกับการกีฬา	1	ขอ
5.	ผู้นำเกี่ยวกับงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2	ขอ
6.	ผู้นำเกี่ยวกับการระงับกรณีพิพาท	1	ขอ

แบบทดสอบนี้ ให้นักเรียนเลือกบุคคลที่นักเรียนคิดว่าเหมาะสมกับตำแหน่งต่าง ๆ มากที่สุดขอ 3 คน

การให้คะแนน

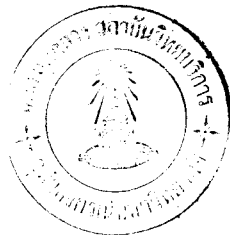
คนที่ได้รับเลือกอันดับหนึ่งได้	3	คะแนน
คนที่ได้รับเลือกอันดับสองได้	2	คะแนน
คนที่ได้รับเลือกอันดับสามได้	1	คะแนน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่คะแนนที่ได้จากแบบ

ทดสอบลักษณะความเป็นผู้นำ และแบบทดสอบสังคมมิติ

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่คะแนนที่ได้จากความเป็นผู้นำ

การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล

1. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบทดสอบลักษณะความเป็นผู้นำให้นักเรียนกลุ่มที่ 1 ทำ นักเรียนกลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยนักเรียนที่เป็นผู้นำ 75 คน และนักเรียนที่ไม่ได้เป็นผู้นำ 25 คน
2. แจกแบบทดสอบลักษณะความเป็นผู้นำ และแบบทดสอบสังคมมิติ ให้นักเรียนกลุ่มที่ 2 ทำ นักเรียนกลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยนักเรียนที่เป็นผู้นำ 20 คน และนักเรียนที่ไม่ได้เป็นผู้นำ 40 คน
3. การให้คะแนนความเป็นผู้นำนักเรียน

ถ้าเป็นผู้นำเป็นเวลา 3 ปีขึ้นไป	ให้คะแนน	3	คะแนน
ถ้าเป็นผู้นำเป็นเวลา 2-3 ปี	ให้คะแนน	2	คะแนน
ถ้าเป็นผู้นำเป็นเวลา 1-2 ปี	ให้คะแนน	1	คะแนน
ถ้าไม่เคยเป็นผู้นำ	ให้คะแนน	0	คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ ดังนี้

1. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเป็นผู้นำของนักเรียน กับคะแนนแบบทดสอบลักษณะความเป็นผู้นำ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 โดยวิธีของเพียร์สัน² (Pearson's Product Moment Coefficient of Correlation) และทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์ (r_{xy}) ที่คำนวณได้

² J.P. Guilford, Fundamental Statistics in Psychology and Education. New York : McGraw-Hill Book Company, Inc; 1936,

2. หากคำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเป็นผู้นำของนักเรียนกับคะแนนแบบทดสอบสังคมมิติ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 โดยวิธีของเพียร์สัน³ และทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้

3. หากคำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแบบทดสอบความเป็นผู้นำกับคะแนนแบบทดสอบสังคมมิติ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 โดยวิธีของเพียร์สัน⁴ และทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

³ Ibid.

⁴ . . . .